

СУНЦЕ СЕ ДЕВОЈКОМ ЖЕНИ

Народна лирска пјесма - Интерактивна припрема за час

Наставник: Сања Ђурић, проф. | Школа: Медицинска школа Бања Лука | Школска година: 2025/2026.

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ЧАСУ

Предмет	Разред/Одјељење	Редни бр. часа	Наставна тема	Наставна јединица
Српски језик и књижевност	I разред	5	Народна књижевност	"Сунце се девојком жени" - народна лирска пјесма

ЦИЉЕВИ, ИСХОДИ И КОМПЕТЕНЦИЈЕ

ОБРАЗОВНИ ЦИЉЕВИ	Упознавање ученика са народном лирском пјесмом као врстом усмене књижевности - Упознавање са обиљежјима народне лирске пјесме - Разумијевање митолошких елемената у народној поезији - Анализа симболике природних појава - Препознавање стилских фигура и изражајних средстава - Развијање способности тумачења књижевног текста
ВАСПИТНИ ЦИЉЕВИ	- Развијање љубави према народном стваралаштву - Подстицање поштовања традиције и културног наслеђа - Формирање естетског укуса - Развијање маште и креативности - Цијењење љепоте природе - Подстицање емоционалне осјетљивости
ИСХОДИ УЧЕЊА	Након часа ученик ће бити способан да: - Препозна обиљежја народне лирске пјесме - Објасни митолошке елементе у пјесми - Анализира симболику сунца и дјевојке - Именује стилске фигуре у тексту - Тумачи значење пјесме - Изрази своје мишљење о тексту - Повеже пјесму са другим народним умотворинама

МЕТОДЕ РАДА И ОБЛИЦИ НАСТАВЕ

Доминантне методе	Облици рада	Интерактивне технике	Креативни приступи
• Дијалошка метода • Аналитичка метода • Интерпретативна метода • Рецитовање • Демонстрација • Истраживачка метода	• Фронтални рад • Групни рад • Рад у паровима • Индивидуални рад • Диференцијација • Презентације	• "Митолошки детективи" • "Симболичка мапа" • "Народни приповједач" • Интерактивна анализа • Креативно тумачење • Драматизација	Визуелизација Креативно писање Илустровање Музичка пратња Игровни елементи Мултимедијални садржај

ЦИЉЕВИ, ИСХОДИ И КОМПЕТЕНЦИЈЕ

КЉУЧНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	• Комуникација на матерњем језику - анализа и тумачење текста • Културна свијест - разумијевање народне традиције • Критичко мишљење - интерпретација симболике • Учење учења - повезивање са претходним знањем • Креативност - стваралачко изражавање
---------------------	--

ДЕТАЉАН ТОК ЧАСА (45 МИНУТА)

Вријеме	Фаза часа	Активности и садржај	Методe и облици	Процјена
7 мин	МОТИВАЦИОНИ УВОД "Митолошко јутро"	АКТИВНОСТ: "Сунчева загонетка" Атмосферски увод (2 мин): • Пуштање звукова природе (птице, вода, вјетар) • Приказ слика изласка сунца • Наставник: "Замислите	• Проблемска ситуација • Мултимедијални приступ • Дијалошка метода • Атмосферски увод • Активирање претходног знања	Заинтересованост, способност повезивања

ДЕТАЉАН ТОК ЧАСА (45 МИНУТА)

Вријеме	Фаза часа	Активности и садржај	Методе и облици	Процјена
		најљепши излазак сунца..." ЗАГОНЕТКА: <i>"Ко је то што сваког јутра излази на небо, а понекад се заљуби у лијепу дјевојку?"</i> 2. Мождана олуја (3 мин): ПИТАЊА ЗА РАЗМИШЉАЊЕ: • <i>Како су стари народи објашњавали природне појаве?</i> • <i>Зашто су сунцу приписивали људска својства?</i> • <i>Шта знате о митовима о сунцу?</i> 3. Најава теме (2 мин): • Повезивање са претходним знањем о народној књижевности • Најава: "Данас ћемо чути причу о љубави сунца и дјевојке" • Циљ: разумијевање митолошких елемената у народној поезији		
18 мин	ОБРАДА ГРАДИВА	1. Изражајно читање пјесме (4 мин):	• <i>Изражајно читање</i>	Разумијевањ е садржаја,

ДЕТАЉАН ТОК ЧАСА (45 МИНУТА)

Вријеме	Фаза часа	Активности и садржај	Методе и облици	Процјена
	"Читање и анализа"	"СУНЦЕ СЕ ДЕВОЈКОМ ЖЕНИ" Дјевојка је сунцу говорила: "Јарко сунце, љепша сам од тебе! Ако ли се томе не вјерујеш, ти изађи на то равно небо, ја ћу изаћ за гору на воду." Када јутро ведро освануло, излазило на небо сунашце, а дјевојка за гору на воду. Угледа је лијепо сунашце, угледа је кроз јелово грање: кол'ко се је ашик учинило, трипут је се сунце заиграло, па одвуче лијепу дјевојку, да је узме себи за љубовцу, од ње поста звијезда Даница. 2. Прва анализа - разумијевање садржаја (5 мин): ПИТАЊА ЗА РАЗУМИЈЕВАЊЕ: • Шта дјевојка говори сунцу? • Како реагује сунце када је види? • Шта се дешава на крају пјесме? 3. Анализа ликова (4 мин):	• Аналитичка метода • Рад са текстом • Интерпретативна метода • Рад у паровима	способност анализе

ДЕТАЉАН ТОК ЧАСА (45 МИНУТА)

Вријеме	Фаза часа	Активности и садржај	Методе и облици	Процјена
		СУНЦЕ • Персонификовано - има људска својства • Заљубљује се, игра, одводи дјевојку • Симбол мушке снаге и моћи ДЈЕВОЈКА • Самоувјерена, горда, лијепа • Изазива сунце на такмичење • Симбол женске љепоте и охолости 4. Анализа композиције (3 мин): СТРУКТУРА ПЈЕСМЕ: 1. Експозиција - дјевојчин изазов 2. Заплет - излазак на такмичење 3. Кулминација - сунце се заљубљује 4. Расплет - претварање у звијезду Данице 5. Интерактивна провјера (2 мин): ЗАДАТАК: У паровима пронађите примјере персонификације у тексту!		
12 мин	ИНТЕРАКТИВНА РАДИОНИЦА "Митолошки детективи"	АКТИВНОСТ: "Откривање тајни народне пјесме" 1. Подјела улога (2 мин): Група1: "Симболичари" - анализирају симболе	• Групни рад • Истраживачка метода • Аналитичка метода • Презентација • Диференцијација	Сарадња, аналитичке способности, презентационе вјештине

ДЕТАЉАН ТОК ЧАСА (45 МИНУТА)

Вријеме	Фаза часа	Активности и садржај	Методе и облици	Процјена
		Група 2: "Митолози" - истражују митолошке елементе Група 3: "Стилисти" - проналазе стилске фигуре Група 4: "Тумачи" - објашњавају поруку пјесме 2. Рад у групама (7 мин): МАТЕРИЈАЛИ ЗА АНАЛИЗУ: • Текст пјесме са означеним стиховима • Рјечник митолошких појмова • Табела стилских фигура • Илустрације природних појава ЗАДАЦИ ЗА ГРУПЕ: Симболичари: Сунце, дјевојка, вода, звијезда Даница Митолози: Персонификација природе, древна вјеровања Стилисти: Епитети, поређења, понављања Тумачи: Порука о охолости и казни 3. Презентације група (3 мин): • Свака група презентује своја открића (по 45 секунди) • Остали ученици постављају питања • Наставник допуњује и систематизује	• <i>Интерактивна настава</i>	

ДЕТАЉАН ТОК ЧАСА (45 МИНУТА)

Вријеме	Фаза часа	Активности и садржај	Методе и облици	Процјена
5 мин	КРЕАТИВНА РАДИОНИЦА <i>"Народни приповједач"</i>	АКТИВНОСТ: "Препричај мит" 1. Креативно тумачење (3 мин): ЗАДАТАК: <i>Замислите да сте стари народни приповједач. Како бисте објаснили настанак звијезде Данице?</i> ПОМОЋНА ПИТАЊА: • Зашто се Даница појављује пред зору? • Какву поруку носи ова прича? • Како се ова прича преносила кроз генерације? 2. Драматизација (2 мин): • Ученици глуме дијалог између сунца и дјевојке • Наглашавају емоције и карактере ликова • Користе гестове и мимику	• Креативна метода • Драматизација • Индивидуални рад • Изражајно читање • Интерпретација	Креативност, изражајност, разумијевање
3 мин	СИНТЕЗА И ЗАКЉУЧАК <i>"Народна мудрост"</i>	1. Заједничка синтеза (2 мин): КЉУЧНЕ ПОРУКЕ ПЈЕСМЕ: • Охолост се кажњава • Природа има своју моћ • Љепота може бити опасна • Љубав мијења све	• Синтетичка метода • Систематизација • Повезивање • Дијалошка метода • Закључна синтеза	Способност синтезе и повезивања

ДЕТАЉАН ТОК ЧАСА (45 МИНУТА)

Вријеме	Фаза часа	Активности и садржај	Методе и облици	Процјена
		ОБИЉЕЖЈА НАРОДНЕ ЛИРСKE ПЈЕСМЕ: <i>Кратка, емоционална, симболична, митолошка</i> 2. Веза са савременошћу (1 мин): ПИТАЊЕ: <i>Гдје данас срећемо сличне приче о охолости и казни?</i>		

НАСТАВНА СРЕДСТВА И РЕСУРСИ

КЊИЖЕВНИ ТЕКСТОВИ	- Народна пјесма "Сунце се девојком жени" - Друге народне лирске пјесме за поређење - Митолошке приче о сунцу - Рјечник митолошких појмова - Збирка народних умотворина
ВИЗУЕЛНИ МАТЕРИЈАЛИ	- Илустрације изласка сунца - Слике звијезде Данице - Репродукције слика са митолошким темама - Постери са стилским фигурама - Мапа звијезданог неба
АУДИО-ВИЗУЕЛНИ САДРЖАЈ	- Звукови природе (птице, вода, вјетар) - Рецитовање народних пјесама - Народна музика - Видео записи о митологији
ДИГИТАЛНИ РЕСУРСИ	- Пројектор и лаптоп - Интерактивна табла - Дигитална збирка народних пјесама - Онлајн ресурси о митологији
РАДНИ МАТЕРИЈАЛИ	- Радни листови за групе - Картице са кључним појмовима - Табеле за анализу

НАСТАВНА СРЕДСТВА И РЕСУРСИ

- Материјали за креативне активности

ПРОЦЈЕНА И ЕВАЛУАЦИЈА

ДИЈАГНОСТИЧКА ПРОЦЈЕНА

- Претходно знање о народној књижевности
- Познавање митолошких појмова
- Способност анализе текста

ФОРМАТИВНА ПРОЦЈЕНА

- Активност у дискусији
- Квалитет тумачења симбола
- Сарадња у групном раду
- Креативност у изражавању

СУМАТИВНА ПРОЦЈЕНА

- Тест о народној лирској пјесми
- Анализа симболике
- Тумачење поруке пјесме

САМОПРОЦЈЕНА

- Рефлексија о разумијевању
- Процјена учешћа у раду
- Планирање даљег учења

КРИТЕРИЈУМИ ПРОЦЈЕНЕ:

Разумијевање садржаја пјесме
Способност препознавања симбола
Тумачење митолошких елемената
Квалитет изражавања и аргументације
Активност и креативност у настави

ДОМАЋИ ЗАДАТАК - "НАРОДНИ ИСТРАЖИВАЧ"

ИСТРАЖИВАЧКИ ЗАДАТАК: "Звијезде у народним пјесмама"

ЗАДАТАК 1 - "Анализа и тумачење" (обавезно):

- Прочитајте пјесму "Сунце се девојком жени" још једном
- Направите табелу симбола и њихових значења
- Објасните поруку пјесме својим ријечима
- Напишите кратко размишљање (150-200 ријечи)

ЗАДАТАК 2 - "Митолошки истраживач" (изборни):

- Истражите легенде о звијезди Даници у различитим културама
- Упоредите са нашој народном пјесмом
- Направите презентацију (5-6 слајдова)
- Укључите слике и занимљиве чињенице

ЗАДАТАК 3 - "Креативни изазов" (изборни):

- Напишите своју верзију приче о настанку неке звијезде
- Користите елементе народне традиције
- Илустрирајте своју причу цртежом или колажом
- Објасните симболе које сте користили

РОК: Сљедећи час

ФОРМА: Писмено или дигитално

ЦИЉ: Продубљивање разумијевања народне поезије и развијање креативности

РЕФЛЕКСИЈА НАСТАВНИКА И ПЛАНИРАЊЕ

ОЧЕКИВАНИ ИЗАЗОВИ:

- Разумијевање митолошких елемената
- Тумачење симболике природних појава
- Повезивање са древним вјеровањима
- Разликовање симбола од дословног значења

СТРАТЕГИЈЕ РЈЕШАВАЊА:

- Коришћење визуелних помагала
- Повезивање са познатим примјерима
- Интерактивне активности за боље разумијевање
- Подстицање креативног мишљења

ПОКАЗАТЕЉИ УСПЈЕХА:

- Ученици препознају симболе у тексту
- Успјешно тумаче митолошке елементе
- Разумију поруку пјесме
- Показују креативност у изражавању

ВЕЗА СА СЉЕДЕЋИМ ЧАСОВИМА:

Ово знање ће бити основа за проучавање других народних лирских пјесама, разумијевање митолошких мотива у српској књижевности и развијање способности тумачења симболике у књижевним дјелима.

